

DRUGAČIJI SVIJET JE MOGUĆ Nije sve tako crno za osobe s invaliditetom

Brojni primjeri pokazuju da je moguć svijet u kojemu će umjesto predrasuda i etiketiranja na prvom mjestu biti pronalaženje talenata i razvoj potencijala svake osobe. Kako napreduje tehnologija, trebala bi napredovati i organizacija rada

Dosadašnje proučavanje područja zapošljavanja i zakonodavne uređenosti rada osoba s invaliditetom pokazalo nam je dosta zabrinjavajuću sliku. Unatoč konvencijama i međunarodnim dokumentima koje je Hrvatska ratificirala, zakoni ni na koji način ne uređuju i ne olakšavaju zapošljavanje osoba s invaliditetom - preslabi su i nisu pisani na temelju iskustava iz stvarnog života.

K tome, često se čini da je volja pojedinaca iznad Zakona. Na primjer, poslodavcima je jednostavnije umjesto osobe s invaliditetom naći nekoga tko može bolje izdržati posao koji će mu natrpati. Zato radije nakon razgovora za posao osobama s invaliditetom šalju odbijenice s raznim ispričama i plaćaju kazne zbog nezapošljavanja.

Primjera diskriminacije je nebrojeno, a vidljiva je i na radnim mjestima i prilikom prijave za posao. Ipak, iako se krećemo kornjačinim korakom, nekih pozitivnih pomaka ima. Recimo, Zakon o osobnoj asistenciji na koji se čekalo 17 godina unatoč brojnim nedostacima donosi neka poboljšanja, npr. veći broj sati asistencije za dio osoba s invaliditetom i veću stabilnost što se tiče financiranja.

Nadalje, broj zaposlenih osoba s invaliditetom nešto je porastao: zaposlenih je 265 osoba više u 2021. u odnosu na 2020. prema podacima Hrvatskog zavoda za zapošljavanje i 269 osoba više prema podacima iz Očevidnika zaposlenih osoba s invaliditetom. Jedan od razloga porasta su mjere HZZ-a za osobe s invaliditetom, a drugi je, vjerojatno, ponovno zapošljavanje nakon otkaza podijeljenih tokom pandemije koronavirusa.

Iako su zbog pandemije (i posljedično, strukturnih nedostataka zdravstvenog i socijalnog sustava) mnogi bili zakinuti za osnovna prava, kretanje i komunikaciju, pandemija je otvorila i nove mogućnosti za osobe s invaliditetom. Nažalost, tek onda kad je zaprijetila profitnoj logici ekonomskog sustava u kojemu živimo - kapitalizma - postalo je 'razumno' ono što se ranije nazivalo 'nerazumnim'. Radna mjesta i fakultetske dvorane 'reselili' su se u naše domove, dnevne sobe i kuhinje postali su uredi i učionice. Rad od kuće i sudjelovanje u radnim procesima ili predavanjima na fakultetu putem online platformi bili su prihvaćeni i poticani.

inPOSAO

Udruga za osobe s invaliditetom 'Ludbreško sunce' zapošljava njegovatelja;

Udruga za osobe s 'Ludbreško sunce' objavila njegovatelja/icu osoba s ir. Globočecu Ludbreškom Varaždinske županije, na odredi radi povećanog opsega mogućnost stalnog zaposlenj

> [Pc](#)

Facebook

Pula! Legendarno!

IN-PORTAL.HR

Grad Pula besplatno dodi

Grad Pula dodijelio je dodatna

SRETAN BOŽIĆ I NOVI ŽELI VAM IN-POR

Jedan dio osoba s invaliditetom mogao je više sudjelovati u radnom i društvenom životu, ali ovakav razvoj događaja kod nekih je uzrokovao frustracije. Izvor frustracija leži u nevidljivosti i ignoriranju osoba s invaliditetom, kao i rješenja koja predlažu.

- Stalno su mi govorili da ne mogu sudjelovati online u predavanjima, da to nije izvedivo - kaže jedna studentica. No, za vrijeme pandemije cijeli fakultet funkcionirao je online.

Veće katastrofe poput potresa, požara ili poplava nerijetko dodatno razotkrivaju tu nevidljivost. Recimo, planovi evakuacije većinom su generalni i ne obuhvaćaju osobe s invaliditetom (ali ni sve one kojima je iz bilo kojeg razloga otežano kretanje). Kad je 2005. uragan Katrina pogodio SAD **mnoge osobe s invaliditetom ostale su blokirane**.

Autobusi za evakuaciju nisu imali dizala za invalidska kolica, a osobe s oštećenjima vida i sluha nisu mogle dobiti informacije važne za njihovu sigurnost. Nakon što se ista situacija ponovila **nakon uragana Sandy u 2012.**, osobe s invaliditetom **tužile su Grad New York** zbog, blago rečeno, propusta i izborile zakonske promjene koje uključuju osiguranje adekvatnog skloništa za osobe s invaliditetom.

Zaboravljanje osoba s invaliditetom događalo se i kod nas nakon potresa u proljeće i prosinac 2020. Neke osobe s invaliditetom ili obitelji koje brinu za nekog s invaliditetom ili djecu s teškoćama u razvoju ostale su bez kuća ili stanova. Ponuđen im je smještaj u studentskom domu, no ostaje pitanje kako se u nekoliko kvadrata brinuti o, recimo, djetetu s autizmom koje ima napade kad se nađe u skućenom prostoru i među nepoznatim ljudima. Nekima su domovi djelomično oštećeni, ali su imali problema s prijavom štete - jer su obrasci online i jer nisu sve informacije bile lako dostupne za one koji se ne znaju služiti tehnologijom ili je ne posjeduju.

Svi navedeni problemi proizlaze iz toga što se o ovakvim situacijama ne razmišlja unaprijed i jer se potencijalnim rješenjima ne bavi sistemski, nego stihijski, kroz razne mjere koje možda zvuče dobro, ali su po opsegu i trajanju vrlo ograničene. Zato pomaci na bolje i jesu minimalni.

Dok s jedne strane imamo distopijsku atmosferu i teške uvjete života brojnih osoba s invaliditetom, u nekim mjestima radi se na razvoju tehnologije s ciljem da se olakša život s invaliditetom.

Nekoliko velikih tehnoloških kompanija udružilo se sa Sveučilištem u Illinoisu kako bi radili na **razvoju tehnologije za prepoznavanje govora**. Naime, mnogi postojeći sustavi za prepoznavanje glasa teško prepoznaju određene obrasce govora, npr. govor osoba koje boluju od Parkinsonove bolesti, cerebralne paralize ili Down sindroma. Zbog toga te osobe ne mogu koristiti postojeću tehnologiju, a problem znanstvenici i stručnjaci nastoje riješiti uz pomoć umjetne inteligencije i strojnog učenja.

Francuska kompanija Wandercraft razvila je egzoskelet, protezu koja omogućava osobi s invaliditetom u kolicima da ustane. Potrebno je samo nekoliko minuta da osoba stavi protezu, a trenutno se može koristiti samo u unutarnjem prostoru. Cilj ove kompanije je razviti model koji se može koristiti i vani.

- Prvi put kada ustanete osjećaj je prilično impresivan, jer to možete učiniti vrlo lako, vrlo tiho, udobno. A onda shvatite da stojite uspravno, a na uspravno držanje ste zapravo zaboravili - **prenosi portal Euronews** riječi prvog 'pilota' egzoskeleta.

Još je jedan zanimljiv tehnološki izum nedavno predstavljen - **višesenzorno odijelo** koje gluhim i nagluhim osobama omogućuje da prožive iskustvo odlaska na koncert, tako što proizvodi vibracije prema kretanju ljudi na koncertu.

Tehnologija mijenja inkluzivnost i u svijetu sporta - kompanija AKQA predstavila je sustav koji kombinira komentiranje uživo sa zvukom iz prostora i na taj način pomaže slijepim i slabovidnim osobama da prate aktivnosti na terenu.

A u Gazi - i bez napredne tehnologije - osobe s amputiranom nogom igraju nogomet. Zbog bombardiranja i rata mnogo je ljudi u zadnjih desetak godina ostalo bez udova. Nogometni tim osoba s amputacijom osnovan je 2014. kao dio sportskog kluba Al Jazeera.

Pravila igre prilagodila je invaliditetu Svjetska nogometna federacija za osobe s amputacijom. Igrači mogu koristiti par štaka, a tim ima sedam igrača. Svaka utakmica traje 25 minuta i igra se na igralištu veličine tri četvrtine standardnog nogometnog igrališta.

Ovi i brojni drugi primjeri pokazuju da je drugačiji svijet moguć - svijet u kojemu će umjesto predrasuda i etiketiranja na prvom mjestu biti pronalaženje talenata i razvoj potencijala svake osobe. Kako napreduje tehnologija, trebala bi napredovati i organizacija rada, odnosno, radne uvjete trebalo bi prilagođavati da olakšavaju rad. Također, neka od progresivnih rješenja ne zahtijevaju tehnologiju - sedmosatno radno vrijeme trebalo bi postati standard. Nema razloga za nepotrebnim iscrpljivanjem manjeg broja osoba s više radnih sati, kad je broj nezaposlenih u Hrvatskoj, a i šire, i dalje velik.

Kalendar OSI

Važni datumi za osobe s inval						
Danas						
prosinac 2022						
pon	uto	sri	čet	pet	sub	ned
28	29	30	1. pro	2		
5	6	7	8	9		
Među						
12	13	14	15	16		
19	20	21	22	23		
26	27	28	29	30		

IZDVOJENO

DRUGAČJI SVIJET JE MOGUĆ N crno za osobe s invaliditetom

BANSKI DVORI Umirovljenici i invaliditetom zadovoljni, strad sa zadržkom

VIŠNJA MAJSEC SOBOTA Betle mira

Kako bi osobe s invaliditetom postale vidljivije, trebaju biti što je moguće više uključene u tijela koja donose zakone i koja odlučuju o njihovim pravima. Uz bolje definiranje, veće uključivanje prava osoba s invaliditetom u zakone i osnaživanje slabih odredbi, potrebno je osigurati bolji nadzor i financijske kazne koje će poslodavca nakon jednog kršenja naučiti da to više ne radi.

Osim toga, Vlada RH treba, zajedno s predstavnicima osoba s invaliditetom, treba donijeti strategiju koja će obuhvatiti sve probleme o kojima smo pisali u seriji tekstova. Što se zapošljavanja tiče, strategija mora uključivati dostojanstvene plaće - ne mizeriju od koje se jedva preživljava. Tek kad se počnemo sustavno baviti problemima značajnije promjene bit će moguće.

Ana Vragolović

Članak je napisan uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije temeljem Programa ugovaranja novinarskih radova u elektroničkim publikacijama.

Objavljeno: 23.12.2022

Like Share Be the first of your friends to like this.

UOSI SMŽ Završena tri modula unapređenja kapaciteta zapos

Ministar Piletić otvorio Kuću p princ' i obišao gradilište Centr. invaliditetom

Prijavite se na naš newsletter:

Email adresa

Glavni izbornik

Početna
INmreža
Vijesti
Sport
Kutak za stručnjake
Moderna vremena
IN METROPOLA
Kultura

Korisni linkovi

URIHO
Grad Zagreb
HZZ
HZMO
OSVIT
MINISTARSTVO KULTURE I
MEDIJA
MSPM
CULTURENET

Konvencija UN-a o pravima osoba s invaliditetom

Konvencija jamči: posebnu pozornost ženama s invaliditetom, uključivanje dje poteškoćama u razvoju u skladu s najboljim interesom djeteta; podizanje svijete društva o osobama s invaliditetom i njihovim pravima; pristupačnost; neovisn uključenos u zajednicu; osiguranje osobne pokretljivosti te osposobljavanje i rehabilitaciju.

Upravo rečena prava jamče prihvaćanje invaliditeta kao oblika različitosti te nj potpuno uvažavanje od strane države i društva. Uvažavanje pak invaliditeta p, preduvjet poštivanja ljudskih prava s invaliditetom u punoj širini, prilagođavaj instrumente njihova uživanja posebnim potrebama svakoj pojedinačnoj osobi.

Copyright © 2014 **in**portal. Sva
Izrada: **Magis tim d.**